

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 9, a u vezi sa čl. 74 stav 1, 75 stav 7, 81 stav 11 i 86 stav 2 Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Službeni list CG", broj 30/12), uz prethodnu saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Agencija za civilno vazduhoplovstvo, donijela je

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o certifikaciji plovidbenosti i ekološkoj certifikaciji vazduhoplova i vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija

Član 1

U Pravilniku o certifikaciji plovidbenosti i ekološkoj certifikaciji vazduhoplova i vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija ("Službeni list CG", br. 53/12, 10/13 i 13/14) u članu 2 u stavu 1, poslije riječi „Uredba Komisije (EU) br. 7/2013 od 8. januara 2013. godine“ stavlja se zagrada, i veznik „i“ se briše, a poslije riječi "Uredba Komisije (EU) br. 69/2014 od 27. januara 2014. godine“ dodaju se riječi "i Uredba Komisije (EU) br. 2015/1039 od 30. juna 2015. godine“

Stavovi 3 i 4 mijenjaju redosled, tako da stav 3 postaje stav 4, a stav 4 postaje stav 3.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav 5 koji glasi:

"Uredba Komisije (EU) br. 2015/1039 daje se u Prilogu 4, koji je sastavni dio ovog pravilnika."

Član 2

Član 4 mijenja se i glasi:

„Član 4

U primjeni Priloga 1-4 ovog pravilnika koriste se, kao preporučena praksa, rješenja propisana Odlukom broj 2012/020/R izvršnog direktora Agencije (EASA-e) od 30. oktobra 2012. godine, koja sadrži prihvatljive načine usaglašavanja i uputstva za primjenu za certifikaciju plovidbenosti i ekološku certifikaciju vazduhoplova i vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija i kojom se stavlja van snage Odluka broj 2003/01/RM izvršnog direktora Agencije (EASA-e) od 17. oktobra 2003. godine, Odluka broj 2013/001/R izvršnog direktora Agencije (EASA-e), od 23. januara 2013. godine, Odluka broj 2014/007/R izvršnog direktora Agencije (EASA-e), od 31. januara 2014. godine i Odluka broj 2015/016/R izvršnog direktora Agencije (EASA-e), od 08. jula 2015. godine kojima se mijenja i dopunjava Odluka broj 2012/020/R izvršnog direktora Agencije (EASA-e) od 30. oktobra 2012. godine, a koje su objavljene na internet stranicama Agencije (EASA-e).“

Član 3

Poslije Priloga 3, dodaje se Prilog 4, koji je dat u prilogu ovog pravilnika.

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Direktor,
Dragan Đurović

Broj: 01/2-1474/3-15
Podgorica, 02.10.2015. godine

UREDBA KOMISIJE (EU) 2015/1039
od 30. juna 2015. godine
kojom se mijenja i dopunjava Uredba (EU) 748/2012 po pitanju provjere u letu

Član 1

Izmjena i dopuna

Aneks I (Dio 21) Uredbe (EU) br. 748/2012 mijenja se i dopunjava u skladu sa Aneksom ove Uredbe.

Član 2

Prelazne odredbe

1. Države članice koje su do 21. jula 2015. godine izdavale nacionalne dozvole za članove posade na provjeri u letu a koji nijesu piloti mogu to i da nastave u skladu sa njihovim nacionalnim zakonom do 31. decembra 2017. godine. Imaoci ovih dozvola mogu nastaviti da koriste svoja prava do tog datuma.

2. Poslije 31. decembra 2017. godine, podnosioci zahtjeva za dozvolu za let ili njeni imaoci mogu da nastave da koriste usluge pilota koji su angažovani na provjerama u letu kategorije tri ili četiri iz Dodatka XII Aneksa I Uredbe (EU) br. 748/2012 i inženjera letača za provjeru u letu koji obavljaju aktivnosti na provjerama u letu poštujući važeće propise nacionalnog zakona do tog datuma. Svako takvo korišćenje ostaje ograničeno na obim funkcija članova posade na provjeri u letu utvrđen prije 31. septembra 2017. godine.

Obim funkcija člana posade na provjeri u letu utvrđuje podnosilac zahtjeva za dozvolu za let ili njen imalac koji koristi ili planira da koristi njegove usluge, na osnovu iskustva i obuke članova posade na provjeri u letu, i na osnovu relevantne evidencije podnosioca zahtjeva za dozvolu za let ili njenog imaoca. Taj obim funkcija člana posade za provjeru u letu mora da bude raspoloživnadležnim vlastima.

Svaki dodatak ili druga izmjena i dopuna obimu funkcija koji je uspostavljen za ove članove posade na provjeri u letu od strane podnosioca zahtjeva za dozvolu za let ili njenog imaoca koji koristi ili planira da koristi njihove usluge mora da bude usaglašen sa zahtjevima Dodatka XII Aneksa I Uredbe (EU) br. 748/2012.

3. Do 31. decembra 2015. godine, nadležne vlasti mogu da nastave da izdaju potvrdu o provjeri plovidbenosti EASA obrazac 15a, kako je navedeno u Dodatku II Aneksa I Uredbe (EU) br. 748/2012, koji su bili na snazi prije 21. jula 2015. godine. Certifikati izdati prije 1. januara 2016. godine ostaju na snazi dok se ne promijene, ne suspenduju ili ne ukinu.

Član 3

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana nakon dana njenog objavljivanja u *Službenom listu Evropske unije*.

Primjenjivaće se od 21. jula 2015. godine.

Ipak:

(a) tačke 2 i 3 Aneksa primjenjivaće se od 1. januara 2016. godine; u mjeri do koje važi pozivanje na Dodatak XII Aneksa I Uredbe (EU) br. 748/2012, primjenjuje se tačka (b);

(b) tačka 6 Aneksa u odnosu na tačku D Dodatka XII primjenjuje se od 1. januara 2018. godine, ne utičući na zahtjeve koji proističu iz Aneksa I (Dio-FCL) Uredbe Komisije (EU) br. 1178/2011⁽¹⁾.

Ova Uredba obavezujuća je u cjelini i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu, 30. juna 2015. godine.

Za Komisiju
Predsjednik
Žan-Klod Juncker

¹ Uredba komisije (EU) Broj 1178/2011 o uspostavljanju tehničkih zahtjeva i administrativnih procedura u vezi sa posadom vazduhoplova u civilnom vazduhoplovstvu u skladu sa Uredbom (EC) broj 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta.

ANEKS

Aneks I (Dio 21) Uredbe (EU) br. 748/2012 mijenja se i dopunjava na sljedeći način:

(1) u sadržaju, dodaje se novi unos koji glasi:

„Dodatak XII – Kategorije provjera u letu i povezane kvalifikacije posade na provjeri u letu“;

(2) u tački 21.A.143 (a), dodaje se nova tačka 13 koja glasi:

„13. ukoliko treba da se obave provjere u letu, operativni priručnik za provjeru u letu kojim se definišu politike i procedure organizacije koje se odnose na provjeru u letu. Operativni priručnik za provjeru u letu sadrži:

(i) opis organizacionih procesa za provjeru u letu, uključujući uključenost organizacije za provjeru u letu u proces izdavanja dozvole za let;

(ii) politiku izbora posade, uključujući sastav, kompetenciju, aktivnost i ograničenja vremena leta, u skladu sa Dodatkom XII ovog Aneksa I (Dio 21), kada je primjenljivo;

(iii) procedure prevoza lica koja nisu članovi posade i procedure za obuku za provjere u letu, kada je primjenljivo;

(iv) politika upravljanja rizikom i sigurnošću i povezane metodologije;

(v) procedure identifikovanja instrumenata i opreme koja se nosi;

(vi) listu dokumenata koji treba da budu sačinjeni za provjeru u letu.“;

(3) u tački 21.A.243, tačka (a) mijenja se i glasi:

„(a) Organizacija za projektovanje prosljeđuje Agenciji priručnik koji, neposredno ili uz pozivanje, opisuje organizaciju, relevantne postupke i proizvode ili promjene proizvoda koje treba projektovati. Ukoliko treba da se obave provjere u letu, prosljeđuje se operativni priručnik za provjeru u letu kojim se definišu politike i procedure organizacije koje se odnose na provjeru u letu. Operativni priručnik za provjeru u letu sadrži:

(i) opis organizacionih procesa za provjeru u letu, uključujući angažovanost organizacije za provjeru u letu u proces izdavanja dozvole za let;

(ii) politiku izbora posade, uključujući sastav, kompetenciju, aktivnost i ograničenja vremena leta, u skladu sa Dodatkom XII ovog Aneksa I (Dio 21), kada je primjenljivo;

(iii) procedure prevoza lica koja nisu članovi posade i procedure za obuku za provjere u letu, kada je primjenljivo;

(iv) politika upravljanja rizikom i sigurnošću i povezane metodologije;

(v) procedure identifikovanja instrumenata i opreme koja se nosi;

(vi) listu dokumenata koji treba da budu sačinjeni za provjeru u letu.“;

(4) u tački 21.A.708 (b), tačka 2 mijenja se i glasi:

„2. sve uslove i ograničenja koji se odnose na posadu koja upravlja vazduhoplovom, uz one određene u Dodatku XII ovog Aneksa I (Dio 21)“.“;

(5) Dodatak II mijenja se i glasi:

„Dodatak II

Potvrda o provjeri plovidbenosti – EASA obrazac 15a

POTVRDA O PROVJERI PLOVIDBENOSTI AIRWORTHINESS REVIEW CERTIFICATE

PPP BROJ: [REDACTED]

ARC REFERENCE: [REDACTED]

U skladu sa Uredbom Evropskog parlamenta i Savjeta (EZ) br. 216/2008 koja je trenutno na snazi, Agencija za civilno vazduhoplovstvo ovim potvrđuje da se sljedeći vazduhoplov:

Pursuant to Regulation (EC) No 216/2008 of the European Parliament and the Council for the time being in force, the Civil Aviation Agency hereby certifies that the following aircraft:

Proizvođač vazduhoplova:

Aircraft manufacturer:

Oznaka proizvođača:

Manufacturer's designation:

Oznaka registracije vazduhoplova:

Aircraft registration:

Serijski broj vazduhoplova:

Aircraft serial number:

smatra se plovibenim u vrijeme pregleda.

is considered airworthy at the time of the review.

Datum izdavanja:

Date of issue:

Datum prestanka važenja:

Date of expiry:

Sati naleta (FH) vazduhoplova na datum izdavanja (*):

Airframe Flight Hours (FH) at date of issue ()*

Potpis:

Signed:

Broj ovlašćenja:

Authorisation No.

1. Produženje: vazduhoplov je bio u kontrolisanom okruženju u skladu sa tačkom M.A.901 Aneksa I Uredbe Komisije (EU) br. 1321/2014 u protekloj godini. Vazduhoplov se smatra plovibenim u vrijeme izdavanja ovog produženja.

1st Extension: The aircraft has remained in a controlled environment in accordance with point M.A.901 of Annex I to Commission Regulation (EU) No 1321/2014 for the last year. The aircraft is considered to be airworthy at the time of the issue.

Datum izdavanja:

Date of issue:

Datum prestanka važenja:

Date of expiry:

Sati naleta (FH) vazduhoplova na datum izdavanja (*):

Airframe Flight Hours (FH) at date of issue ()*

Potpis:

Signed:

Broj ovlašćenja:

Authorisation No.

Ime organizacije:

Company name:

Broj odobrenja:

Approval reference:

2. Produženje: vazduhoplov je bio u kontrolisanom okruženju u skladu sa tačkom M.A.901 Aneksa I Uredbe Komisije (EU) br. 1321/2014 u protekloj godini. Vazduhoplov se smatra plovibenim u vrijeme izdavanja ovog produženja.

2nd Extension: The aircraft has remained in a controlled environment in accordance with point M.A.901 of Annex I to Commission Regulation (EU) No 1321/2014 for the last year. The aircraft is considered to be airworthy at the time of the issue.

Datum izdavanja:

Date of issue:

Datum prestanka važenja:

Date of expiry:

Sati naleta (FH) vazduhoplova na datum izdavanja (*):

Airframe Flight Hours (FH) at date of issue ()*

Potpis:

Signed:

Broj ovlašćenja:

Authorisation No.

Ime organizacije:

Company name:

Broj odobrenja:

Approval reference:

(6) Dodaje se novi Dodatak XII koji glasi:

„Dodatak XII

Kategorije provjera u letu i povezane kvalifikacije posade za provjeru u letu

A. Opšte

Ovim Dodatkom uspostavljaju se kvalifikacije potrebne letačkoj posadi angažovanoj za obavljanje provjera u letu za vazduhoplove koji su ili će biti certificirani u skladu sa CS-23 za vazduhoplove čija je maksimalna dozvoljena masa na polijetanju (MTOM) 2000 kg ili veća, CS-25, CS-27, CS-29 ili ekvivalentnim kodovima plovidbenosti.

B. Značenja izraza

1. „Inženjer letač na provjeri u letu“ je svaki inženjer uključen u operacije provjera u letu bilo na zemlji ili u vazduhu.

2. „Vodeći inženjer letač na provjeri u letu“ je inženjer letač na provjeri u letu kojem su dodijeljene dužnosti u vazduhoplovu u svrhu obavljanja provjera u letu ili asistiranja pilotu u upravljanju vazduhoplovom i njegovim sistemima tokom aktivnosti provjere u letu.

3. „Provjere u letu“ su:

3.1 Letovi u okviru razvojne faze novog projekta (vazduhoplova, sistema pogonske grupe, djelova i uređaja);

3.2 Letovi u svrhu demonstriranja usaglašenosti sa certifikacionim osnovama ili usklađenosti sa projektom tipa;

3.3 Letovi čija je svrha eksperimentisanje sa novim konceptima projekta, prilikom čega se zahtijevaju nekonvencionalni manevri ili profili za koje bi bilo moguće da se izađe iz već odobrene anvelope vazduhoplova;

3.4 trenažne letove za provjeru u letu.

C. Kategorije provjera u letu

1. Opšte

Niže navedeni opisi odnose se na letove obavljene od strane organizacija za projektovanje i proizvodnju u skladu sa Aneksom I (Dio 21).

2. Oblast primjene

Ukoliko je više od jednog vazduhoplova uključeno u provjeru, svaki pojedinačni let vazduhoplova procjenjuje se skladu sa ovim Dodatkom da bi se odredilo da li je to provjera u letu i kada je to odgovarajuće, koja je njena kategorija.

Letovi navedeni u tački (6)(B)(3) su jedini letovi koji pripadaju obimu ovog Dodatka.

3. Kategorije provjera u letu

Provjere u letu uključuju sljedeće četiri kategorije:

3.1 Kategorija jedan (1)

(a) Inicijalni let(ovi) novih tipova vazduhoplova ili vazduhoplova čiji let ili karakteristike upravljanja su možda u značajnoj mjeri modifikovani;

(b) Letovi tokom kojih može da se predvidi moguće suočavanje sa karakteristikama leta koje se u značajnoj mjeri razlikuju od onih koje su poznate;

(c) Letovi na kojima se istražuju nova ili neuobičajena svojstva projekta ili tehnike vazduhoplova;

(d) Letovi za određivanje ili proširivanje anvelope leta;

(e) Letovi za određivanje regulatornih performansi, karakteristika leta i kvaliteta upravljanja kada se priđe granicama anvelope leta;

(f) Obuka za provjeru u letu kategorije 1.

3.2 Kategorija dva (2)

(a) Letovi koji nisu klasifikovani kao kategorija 1 na vazduhoplovu čiji tip još uvijek nije certifikovan;

(b) Letovi koji nisu klasifikovani kao kategorija 1 na vazduhoplovu čiji tip je već certifikovan, nakon realizacije modifikacije koja još uvijek nije odobrena i:

(i) koji zahtijevaju procjenu opšteg ponašanja vazduhoplova; ili

(ii) koji zahtijevaju procjenu osnovnih procedura posade, kada novi ili modifikovani sistem funkcioniše ili je potreban; ili

(iii) kojima se zahtijeva da se namjerno leti izvan granica trenutno odorene operativne anvelope, ali u okviru istražene anvelope leta;

(c) Obuka za provjeru u letu kategorije 2.

3.3 Kategorija tri (3)

Letovi koji se obavljaju u svrhu izdavanja izjave o usklađenosti za nove vazduhoplove koji ne zahtijevaju letenje van ograničenja uvjerenja o tipu ili letačkog priručnika vazduhoplova.

3.4 Kategorija četiri (4)

Letovi koji nisu klasifikovani kao kategorija 1 ili 2 na vazduhoplovu koji već ima uvjerenje o tipu, u slučaju realizacije promjene projekta koja još uvijek nije odobrena.

D. Kompetencija i iskustvo pilota i vodećih inženjera letača na provjeri u letu

1. Opšte

Piloti i vodeći inženjeri letači na provjeri u letu moraju da posjeduju kompetencije i iskustvo navedene u sljedećoj tabeli.

Vazduhoplovi	Kategorije provjera u letu			
	1	2	3	4
CS-23 regionalni vazduhoplovi ili vazduhoplovi koji imaju projektovanu brzinu poniranja (Md) iznad 0,6 ili maksimalnu visinu leta iznad 7260 m (25000 ft), CS-25, CS-27, CS-29 ili sa ekvivalentnim kodovima plovidbenosti	Nivo kompetencije 1	Nivo kompetencije 2	Nivo kompetencije 3	Nivo kompetencije 4
Drugi CS-23 sa MTOM od 2000 kg ili većom	Nivo kompetencije 2	Nivo kompetencije 2	Nivo kompetencije 3	Nivo kompetencije 4

1.1. Nivo kompetencije 1

1.1.1. Piloti moraju da budu usaglašeni sa zahtjevima Aneksa I (Dio-FCL) Uredbe Komisije (EU) br. 1178/2011 od 3. novembra 2011. godine (¹).

1.1.2. Vodeći inženjer letač na provjeri u letu mora da ima:

- (a) zadovoljavajuće završen kurs obuke za nivo kompetencije 1; i
- (b) najmanje 100 sati letačkog iskustva, uključujući obuku za provjeru u letu.

1.2. Nivo kompetencije 2

1.2.1. Piloti moraju da budu usaglašeni sa zahtjevima Aneksa I (Dio-FCL) Uredbe (EU) br. 1178/2011.

1.2.2. Vodeći inženjer letač na provjeri u letu mora da ima:

- (a) zadovoljavajuće završen kurs obuke za nivo kompetencije 1 ili 2; i
- (b) najmanje 50 sati letačkog iskustva, uključujući obuku za provjeru u letu.

Kursevi obuke za nivo kompetencije 1 ili 2 za vodećeg inženjera letača na provjeri u letu obuhvata u najmanjoj mjeri sljedeće teme:

- (i) Performanse;
- (ii) Stabilnost i kvalitete komandi/upravljanja;
- (iii) Sisteme;
- (iv) Upravljanje provjerom; i
- (v) Upravljanje rizikom/sigurnošću.

1.3. Nivo kompetencije 3

1.3.1. Pilot(i) moraju da imaju važeću dozvolu koja odgovara kategoriji vazduhoplova koji se provjerava, izdatu u skladu sa Dijelom-FCL, i da imaju najmanje dozvolu komercijalnog pilota (CPL). Pored toga, vođa vazduhoplova mora da:

- (a) ima ovlašćenje za provjeru u letu; ili
- (b) ima najmanje 1000 sati letačkog iskustva kao vođa vazduhoplova na vazduhoplovu koji se odlikuje sličnom složenosti i karakteristikama; i
- (c) je učestvovao, za svaku klasu ili tip vazduhoplova, u svim letovima koji su dio programa koji vodi do izdavanja individualnog uvjerenja o plovidbenosti za najmanje pet vazduhoplova.

1.3.2 Vodeći inženjer letač na provjeri u letu mora da:

- (a) zadovolji nivo kompetencije 1 ili 2; ili
- (b) ostvari značajnu količinu letačkog iskustva koja odgovara datom poslu; i
- (c) je učestvovao u svim letovima koji su dio programa koji vodi do izdavanja individualnog uvjerenja o plovidbenosti za najmanje pet vazduhoplova.

1.4. Nivo kompetencije 4

1.4.1. Pilot(i) moraju da imaju važeću dozvolu koja odgovara kategoriji vazduhoplova koji se provjerava, izdatu u skladu sa Dijelom-FCL i da imaju najmanje CPL. Vođa vazduhoplova mora da ima

¹ Uredba komisije (EU) Broj 1178/2011 o uspostavljanju tehničkih zahtjeva i administrativnih procedura u vezi sa posadom vazduhoplova u civilnom vazduhoplovstvu u skladu sa Uredbom (EC) broj 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta.

ovlaštenje za provjeru u letu ili da ima najmanje 1000 sati kao vođa vazduhoplova na vazduhoplovu koji se odlikuje sličnom složenosti i karakteristikama.

1.4.2. Kompetencija i iskustvo za vodeće inženjere letače na provjeri u letu određeni su u operativnom priručniku za provjeru u letu.

2. Vodeći inženjeri letači na provjeri u letu

Vodeći inženjeri letači na provjeri u letu dobijaju ovlaštenje od strane organizacije koja ih upošljava u kojem se detaljno navodi obim njihovih funkcija u organizaciji. Ovo ovlaštenje sadrži sljedeće informacije:

- (a) ime;
- (b) datum rođenja;
- (c) iskustvo i obuku;
- (d) poziciju u organizaciji;
- (e) obim ovlaštenja;
- (f) datum prvog izdavanja ovlaštenja;
- (g) datum prestanka važenja ovlaštenja, ukoliko je odgovarajuće; i
- (h) identifikacioni broj ovlaštenja.

Vodeći inženjeri letači na provjeri u letu imenovani su za pojedinačni let samo ukoliko su fizički i psihički podobni za sigurno obavljanje dodijeljenih dužnosti i odgovornosti (*responsibilities*).

Organizacija je dužna da stavi na raspolaganje svu relevantnu evidenciju koja se odnosi na ovlaštenja njihovim imacima.

E. Kompetencija i iskustvo ostalih inženjera letača na provjeri u letu

Količina iskustva i obuke ostalih inženjera letača na provjeri u letu koji se nalaze u vazduhoplovu mora da bude proporcionalna poslovima koji su im dodijeljeni u svojstvu članova posade, kao i u skladu sa operativnim priručnikom za provjeru u letu, kada je to primjenljivo.

Organizacija je dužna da stavi na raspolaganje relevantnom inženjeru letaču na provjeri u letu svu relevantnu evidenciju koja se odnosi na njegove letačke aktivnosti.“

_____“